

VERKSAMHETSPLAN 2019

FÖRORD

SVEALANDS KUSTVATTENVÅRDSFÖRBUND är en ideell medlemsstyrd förening som arbetar för renare vatten längs Svealands kust.

Grundläggande för kustvattenvården är en samordnad övervakning vars resultat är av hög kvalitet och allmänt tillgängliga för SKVVF:s medlemmar, samt en samsyn om tolkningen av tillståndet i kustvattnet och om behovet av åtgärder.

MEDLEMMAR

Botkyrka	Länsstyrelsen i AB-län
Danderyd	Länsstyrelsen i C-län Stödjande
Haninge	Länsstyrelsen i D-län
Lidingö	Nyköpingsåarnas vattenvårdsförbund
Nacka	Skärgårdsstiftelsen
Norrtälje	SIKO (Skärgårdens intresseföreningars kontaktorganisation)
Nynäshamn	Östra Svealands Fiskevattenägareförbund
Sollentuna	Baltic Sea 2020
Solna	Stockholms universitets marina forskningscentrum
Stockholm	Mälarens Vattenvårdsförbund
Södertälje	Tyresåns vattenvårdsförbund
Täby	AstraZeneca
Tyresö	SITA Sverige AB (Koviks Återvinningsanläggning)
Vaxholm	NYNAS AB
Värmdö	SSAB – EMEA Oxelösund AB
Österåker	Söderenergi AB
Tierp	Rederiaktiebolaget Eckerö
Älvkarleby	Viking Line
Östhammar	Roslagsvatten AB
Nyköping	Stockholm Vatten
Oxelösund	Käppalaförbundet
Trosa	SYVAB (Sydvästra stockholmsregionens va-verksaktiebolag)
Region AB-län	SKB (Svensk Kärnbränslehantering AB)
Region C-län	AB SVAFO
VAS-rådet	Himmerfjärdens Naturvårdsförening

Innehållsförteckning

FÖRORD	2
Innehållsförteckning	3
1. ORGANISATION OCH ANSVAR	4
1.1 Förbundsstämma	4
1.2 Styrelse och presidium.....	4
1.3 Beredningsgrupp.....	4
1.4 <i>Externa experter</i>	5
1.5 <i>Kontaktombudsgrupp</i>	5
1.6 Kanslifunktion.....	5
1.7 Ekonomi och budget	6
2. VERKSAMHET	7
2.1 Verksamhetsplan och Handlingsprogram	7
2.2 Miljöanalysfunktion (MAF)	7
2.2.1 Basprogram.....	8
2.2.2 Regljärt provtagningsprogram	8
2.2.3 Strategi.....	9
2.2.4 Underhåll och uppdatering av emissionsdatabas (EDB).....	10
2.2.5 Mät databas (MDB).....	10
2.3 Information	11
2.3.1 Kommunikation.....	11
2.3.2 Hemsida.....	11
2.3.3 Årsrapporten Svealandskusten 2019	11
2.3.4 Nyhetsbrev	12
2.3.5 Externt deltagande för information om Kustvattenvårdsförbundet.....	12
3. SAMARBETS- OCH UTVECKLINGSPROJEKT	13
3.1 Utveckling av förbundets modellsystem	13
3.2 Utveckling av samordnat provtagningsprogram.....	13
3.3 Regionalt planeringsunderlag för toalettavfall från fritidsbåtar i Stockholms län.....	13
3.4 Samverkan med andra miljöövervakningsförbund	14

1. ORGANISATION OCH ANSVAR

Huvudansvar för administrativa arbetsuppgifter (kallelser, protokoll etc.) ligger i första hand på Svealands kustvattenvårdsförbunds (SKVVF) kansli.

1.1 Förbundsstämma

Förbundsstämman sammanträder en gång per år före april månads utgång. Extra förbundsstämma kan vid behov komma att sammankallas av styrelsen.

Förbundsstämman 2019

Måndag den 29 april kl. 13.00 – 15.00, Saturnus konferens, Hornsgatan, Stockholm

1.2 Styrelse och presidium

Extra möten läggs in då behov föreligger. Ett presidiummöte föregår varje styrelsemöte. Presidiet består av ordförande, vice ordförande och förbundssekreterare.

Styrelsens sammanträdestider

fredag 1 februari kl. 13.00

fredag 22 mars kl. 13.00

Presidiets sammanträdestider

fredag 25 januari kl. 13.00

fredag 15 mars kl. 13.00

Sammanträdestider hösten 2019 besluts av ett konstituerande möte efter förbundsstämman.

1.3 Beredningsgrupp

Beredningsgruppen består av representanter från medlemmarna samt miljöanalysfunktionen. Beredningsgruppen skall omsätta förbundets handlingsprogram till underlag för en årlig verksamhetsplan. Beredningsgruppen ska även bereda ärenden till styrelsen och sammanträda senast två veckor före styrelsemöte samt vid behov. För 2019 planeras fyra sammanträden.

Beredningsgruppens sammanträdestider

torsdag 10 januari kl. 09.15

torsdag 7 mars kl. 09.15

Sammanträdestider hösten 2019 besluts vid senare tillfälle.

1.4 Externa experter

När det finns behov kommer externa experter att knytas till beredningsgruppen för att komplettera den kompetens som finns inom förbundet. Det kan gälla framtagning av mätprogram för andra variabler än de i förbundets löpande provtagning och olika modellsystem.

1.5 Kontaktombudsgrupp

För det kontinuerliga informationsutbytet med medlemmarna om förbundets verksamhet har varje medlemsorganisation utsett ett kontaktombud.

Två gånger per år sammankallas nätverket med förbundsmedlemmarnas kontaktpersoner till ett medlemsmöte.

För att öka kunskapen om lokala och regionala aktiviteter inom kustvattenvården, men även för att stärka och lyfta lokalt engagemang, kommer förbundet även under 2019 bjuda in till kontakombudsträff. Till dessa möten inbjuds även styrelse och beredningsgrupp.

Kontaktombudsträff

Preliminärt datum:

27 maj 2019

1.6 Kanslifunktion

Förbundet har sitt kansli på Södermalmsallén 36 i Stockholm, i Kommunförbundet Stockholms Län (KSL) lokaler, och bemannas av en halvtidsanställd förbundssekreterare. Tillsvärdareavtal finns mellan förbundet och KSL om kontorsrum samt grundläggande kanslifunktioner som ekonomi, posthantering, telefoni, arkivering och sammanträdeslokaler mm.

Kansliets förbundssekreterare ansvarar för förbundets löpande arbete såsom budgetarbete, upphandlingar, förbundsstämma, styrelse, deltagande i beredningsgrupp, medlemskontakter, att anordna seminarier, skriva fram beslutsunderlag och bevaka avtal.

Kansliet tar i samarbete med beredningsgruppen även fram verksamhetsplan, verksamhetsberättelse, handlingsplan, nyhetsbrev, mm.

1.7 Ekonomi och budget

Ekonomi administreras av KSL. Ansvar för budgetarbetet har SKVVF:s kansli.

2. VERKSAMHET

2.1 Verksamhetsplan och Handlingsprogram

Verksamhetsplan för år 2020 ska tas fram under året. Handlingsprogram för 2020 - 2021 ska tas fram under året.

Huvudansvar: Kansliet

Medverkande: Beredningsgruppen

2.2 Miljöanalysfunktion (MAF)

Institutionen för Ekologi, Miljö och Botanik (DEEP -Department of Ecology, Environment and Plant Sciences) vid Stockholms universitet är ansvarig för förbundets miljöanalysfunktion under 2019. Arbetet med miljöanalys och kommunikation inom miljöanalysfunktion bedrivs i samverkan med Östersjöcentrum vid Stockholms universitet.

Miljöanalysfunktionens huvudsakliga uppgift är att beskriva och analysera miljötillståndet i Svealands kustvatten och öka kunskapen om hur naturliga och antropogena processer påverkar kustområdet. Miljöanalysfunktionen bidrar till underlag till åtgärdsprogram enligt vattendirektivet, genom att utvärdera bedömningsgrunder och bedöma åtgärders effektivitet med avseende på förbättring av miljötillståndet. Miljöanalysfunktionen ska också verka för en utökad samordning av recipientkontroll och miljöövervakning.

Miljöanalysfunktion har för sin verksamhet tillgång till databaser, modellverktyg, och webbplatsens presentationsverktyg, samt samverkan med externt finansierade forskningsprojekt för kunskapsuppbyggnad.

Delprojekt som syftar till att ta fram nya mätdata, uppdatera och utveckla databaser och presentationsverktyg, beskrivs under separata rubriker.

År 2019 kommer SKVVF:s miljöanalysfunktion att

- bedriva miljöövervakning i havsområdet från Lövstabukten i norr till Marsviken söder om Oxelösund för klassning av vattenkvalitet samt insamling av valideringsdata för modeller.

- utvärdera och utveckla SKVVF:s mätprogram. Mätprogrammet ska kommuniceras med förbundets medlemmar så att provtagningsprogram och mätpunkter kan anpassas för att fånga upp speciella behov.
- utvärdera erhållna resultat med avseende på behov inom vattenförvaltning och som valideringsdata för modeller och bedömningsgrunder m.m. Det grundläggande programmet kommer även 2018 att kunna utvidgas enligt länsstyrelsernas och andra intressenters önskemål.
- utvärdera egna resultat tillsammans med resultat från andra undersökningar för att ta fram en så konsistent bild som möjligt av miljötilståndet i våra kustvatten. Även biologiska variabler, särskilt de av stort intresse för allmänheten, t.ex. fisk kan komma att utvärderas.
- medverka vid framtagande av förslag till samordnade miljöövervaknings- och recipientkontrollprogram, t.ex. genom medverkan i arbetsgrupper, framtagande av specifika underlag och förslag till förändringar syftande till ökad samordning.
- om möjligt medverka i externa projekt finansierade med anslag från andra än SKVVF. Projekten kan röra forskning om och/eller utvärdering av miljötilståndet i kustzonen på uppdrag av myndigheter, kommuner och företag.
- på begäran leverera data till förbundets medlemmar och, med godkännande från SKVVF, till andra aktörer, inklusive nationell datavärd.
- medverka i SKVVF:s beredningsgrupp.

2.2.1 Basprogram

Provtagningsprogram, databaser, modeller.

2.2.2 Reguljärt provtagningsprogram

Miljöövervakningsprogrammet fortsätter de synoptiska undersökningar som genomfördes första gången 2001. Under 2017 besöktes ett 180-tal stationer i juli och augusti, varav 86 för SKVVF:s räkning, av de totalt 225 stationer som besöktes vid de synoptiska karteringarna 2001-2005. Stationerna har valts så att vattenkvaliteten i mellanliggande havsområden kan skattas med hjälp av empiriska/statistiska och mekanistiska modeller. Under 2018 planeras programmet att, liksom de senaste sju åren, genomföras två gånger, i juli och augusti.

Undersökningen kommer att samla in den typ av data som efterfrågas inom vattenförvaltningen för att beskriva vattenkvaliteten i kustområden. Den kommer också att utgöra en viktig plattform för integrering av recipientkontrollprogram och utgöra en referens för dessa och för kommande biologiska undersökningar enligt vattendirektivets krav. Undersökningen 2018 omfattar samma variabler som tidigare ingått i de synoptiska undersökningarna (näringsämnen [NH₄, NO₂+NO₃, PO₄, SiO₃, Tot-N, Tot-P], klorofyll, O₂/H₂S, salt, temp [CTD-profil och manuellt], siktdjup, samt växtplankton på ca 30 stationer). Enligt Naturvårdsverkets bedömningsgrunder för vatten bör klassificering av vattenkvalitet baseras på minst 3 års observationer för att minska effekten av mellanårsvariation.

Syftet är också att utvidga valideringsunderlaget för olika kusthydrografiska och ekologiska modeller. Den ytvattenkartering, som nämns i förbundets policyförklaring, ingår som en delmängd, men är i sig otillräcklig som valideringsunderlag eftersom bassängerna även måste beskrivas vertikalt.

2.2.3 Strategi

Provtagningsstationerna har valts så att de mest påverkade områdena får den bästa horisontella upplösningen, d.v.s. lokaliseringen styrs av punktkällor. Detta ger en naturlig koppling till recipientkontrollprogrammen. Avståndet mellan stationer relaterades till salthaltsskillnaderna så att gradienter kan beskrivas.

I utvalda havsområden tas ytvattenprov (0,5 m djup) för analys av ovanstående variabler och en CTD-profil. Från 2010 inkluderas även högupplöst syreprofil. På 30 stationer tas dessutom prov för analys av växtplankton och klorofyll med 10 m slangprovtagare. På alla stationer med vattendjup överstigande skiktningdjupet (termoklinen) tas även bottenvattenprov för analys av O₂/H₂S (vid högupplöst syreprofil endast H₂S vid syrebrist). I större bassänger tas även vertikala profiler (var 5-10:e meter beroende på skiktning, glänsare på större djup där förhållandena är mindre variabla).

Undersökningen kommer att genomföras med inhyrd mindre båt så att provtagning även kan göras i grunda och svårtillgängliga områden. Alla prover körs varje dag med bil till DEEP:s laboratorium på Stockholms universitet. Provtagningen beräknas ta minst 7 dagar med provtagning under dygnets alla ljusa timmar och utförs av två personer.

All provtagnings- och analysverksamhet är ackrediterad av SWEDAC. Laboratoriet vid DEEP deltar också i det europeiska interkalibreringsarbetet inom QUASIMEME, med bästa resultat.

Norra randen

Frekvent (månatlig) miljöövervakning av fria vattenmassan vid Norra randen, Ålands Hav, avslutades i brist på medel i december 2011 och har sedan dess provtagits enbart 2 gånger per år i samband med den synoptiska provtagningen i juli och augusti. Under 2018 kommer månatliga provtagningar återupptas, med medel från nationell miljöövervakning (Havs- och Vattenmyndigheten). Mätningarna vid station Norra Randen (NR) i Ålands Hav kommer nu på nytt ge drivningsdata för kustoceanografiska modeller från SKVVF:s vattenområdes norra rand (vattnet som kommer från Bottenhavet), samt för beräkning av vattenutbyte och påverkan med hjälp av empiriska och mekanistiska modeller i det norra området. Övriga randområden täcks av data som insamlas inom den nationella miljöövervakningen (BY28, BY29, BY31 och B1).

Månatliga data för år 2018 kommer att redovisas i förbundets årsrapport vår 2019.

2.2.4 Underhåll och uppdatering av emissionsdatabas (EDB)

Det huvudsakliga syftet med EDB:n är som underlag till åtgärdsprogram enligt vattendirektivet. EDB:n består i första hand av data över vatten- och närsaltstransport från punktkällor med utsläpp direkt till kustvattnet (t.ex. avloppsreningsverk, industrier, etc.) och från åmynningar. Under 2018 kommer EDB:n att uppdateras med i första hand data från 2016 och 2017 samt andra saknade data.

SMHI:s vattenföringsdata finns nu tillgängliga och kommer successivt att läggas in i SKVVF:s databas.

2.2.5 Mätdata (MDB)

Mätdata- och emissionsdatabaserna är centrala för förbundets hela verksamhet. Dessa kräver kontinuerlig uppdatering och utvidgning till att omfatta all för förbundet nödvändig information. Kvalitetsuppgifter, d.v.s. information om metoder och mätosäkerheter finns också i stor utsträckning införda i databasen och kan laddas ner tillsammans med data.

Under 2018 kommer databasen att uppdateras och kompletteras med mätdata och kvalitetsinformation från 2017 samt andra saknade data.

2.3 Information

Förbundet kommer att verka för kommunikation och utåtriktad verksamhet.

Hemsidan kommer genomgå en modernisering av teknisk betydelse och sociala medier är ett viktigt komplement till den traditionella hemsidan. Genom sociala medier, och då främst Facebook kan verksamheten göras mera transparent och inkluderande.

2.3.1 Kommunikation

Förbundet arbetar med kommunikation kring verksamhetsmålen och att tydliggöra dessa. Viktiga steg i den processen är att:

- Göra vår kompetens mera tillgängliga för våra medlemmar
- Tydliggöra förbundets syfte och långsiktiga verksamhetsmål

2.3.2 Hemsida

Websajten innehåller befintliga databaser, modellverktyg, medlemsförteckning, protokoll och rapporter samt information om aktuella aktiviteter i förbundet. Hemsidan kommer få en tydligare layout och göras mera brukarvänlig och en större uppdatering krävs för att sidan ska fungera optimal med nya applikationer. "Svealandskusten.se" är en kompletterande del av websajten i samarbete med Östersjöcentrum. Sex kommuner (Östhammar, Stockholm, Nacka, Nyköping, Trosa och Vaxholm) presenteras på sajten. Målsättningen är att websajten slutligen ska beskriva förbundets kärnfråga tydligt för externa besökare och medlemmar.

Websajten innehåller en fördjupad analys av tillståndet i Svealands kustvatten med kartor och diagram. Alla figurer, kartor och diagram är kommenterade och analyserade i en förklarande text.

2.3.3 Årsrapporten Svealandskusten 2019

En årsrapport om miljötillståndet i Svealands kustvatten ska tas fram under våren och presenteras på stämman. Miljötillståndet utvärderas bland annat i förhållande till de bedömningsgrunder som tagits fram för vattendirektivet. Målsättningen är att rapporten skall omfatta de tre biologiska samt de fysisk-kemiska bedömningsgrunderna. Rapporten formges som tidigare enligt förbundets grafiska profil och struktur och innehåll ses över.

Utskick av rapporterna kommer som nytt för 2019 hanteras av tryckeriet istället för som tidigare år kansliet.

Medverkande: Tryckeriet (Grön idé), Beredningsgruppen, Miljöanalysfunktionen

Tid: Klar april 2019.

Huvudansvar: Miljöanalysfunktionen

2.3.4 Nyhetsbrev

Ett nyhetsbrev planeras till medlemmar under 2019.

Utförare: Kansliet och Miljöanalysfunktionen

2.3.5 Externt deltagande för information om Kustvattenvårdsförbundet

Informationsinsatser för att sprida information om förbundet i olika sammanhang.

Baltic Sea Future kongress 5-6 mars 2018 -Inställd

Medverkande: Kansliet och Miljöanalysfunktionen.

Huvudansvar: Kansliet

Allt för sjön: 1-10 mars 2019

Medverkande: Kansliet och Miljöanalysfunktionen

Huvudansvar: Kansliet

Information från förbundet till boende på ön Rödlöga: Juni

En informationsinsats från förbundet planeras för boende på ön Rödlöga

Huvudansvar: Kansliet och Miljöanalysfunktionen

Briggen Tre Kronor: Samtal pågår

Medverkande:

Huvudansvar: Kansliet

3. SAMARBETS- OCH UTVECKLINGSPROJEKT

3.1 Utveckling av förbundets modellsystem

Förbundet har under de senaste åren tittat på olika modellansatser men driver för närvarande ingen egen utveckling av avancerade modeller, eftersom det finns nationell modellutveckling. Resultat av enklare modellansatser kommer presenteras i årsrapporten 2018. Fortsatt användning och utveckling och av sådana modeller planeras för 2018. Modellberäkningar är särskilt viktiga om förbundet genomför projektet "Lokalt åtgärdsprogram för Stockholms inre skärgård" (se nedan).

Huvudansvar: Kansliet, Beredningsgruppen samt Miljöanalysfunktionen.

3.2 Utveckling av samordnat provtagningsprogram

Ett samordnat provtagningsprogram för Oxelösund har tagits fram, där SSAB, Oxelösunds hamn och Oxelö Energi medverkar. Samordning sker även med Nynäshamns kommun, Nacka kommun, Haninge kommun, Nyköpings kommun och Sydvästra Storstockholms VA-verksaktiebolag (SYVAB) för Himmerfjärden och angränsande fjärdar. Därutöver finns även ett nära samarbete med Stockholm Vatten.

Under 2018 kommer Miljöanalysfunktionen med stöd av beredningsgruppen fortsätta inventera intresse och möjligheter till samordning genom kontakter med verksamhetsutövarna för att lära känna aktuella utförare/beställare av recipientkontroll. Med anledning av AstraZenecas medlemskap i förbundet 2016 och den recipientkontroll som förbundet genomför åt AstraZeneca finns det särskilt skäl att se över behovet av samordning i Igelstaviken och Hallsfjärden samt möjligen även Järnafjärden.

Miljöanalysfunktionen skall medverka till att ett samordnat provtagningsprogram gradvis växer fram. Arbetet är långsiktigt.

Huvudansvar: Miljöanalysfunktionen och kansli.

3.3 Regionalt planeringsunderlag för toalettavfall från fritidsbåtar i Stockholms län

Under 2019 kommer förbundet driva ett projekt riktad mot toalettavfall i Svealands kustvatten tillsammans med Transportstyrelsen samt kommunerna Vaxholm, Värmdö, Norrtälje, Haninge, Österåker, Östhammar, Nyköping (Södermanland) med medel från

Stockholms Läns Landsting Skärgårdsanslag. Projektet syftar att ta fram principer till underlag för kommuner och myndigheter och resultatet förväntas bli att lokalisering av tömningsstationer och landtoaletter förbättras och placeras utifrån regionala perspektiv i stället för enbart kommunala. Informationsmaterial och underlag ska spridas och ska kunna användas vid översiktsplaner samt regionala planer. Målgruppen är myndigheter såväl som båtanvändare. Projektet kommer utföras med medlemskommuner i Stockholms län med undantag av Nyköpings kommun i Sörmland men förbundet ser att projektresultat kommer att spridas till övriga medlemskommuner i Sörmland och Uppsala län och att det under projekttiden även är möjligt att hämta in synpunkter från kommuner som inte direkt är med i projektet. Projektet kommer att drivas av Ecoloop som har väldokumenterad erfarenhet av att driva utvecklingsprojekt kopplad till tekniklösningar och resurshantering i samhället.

3.4 Samverkan med andra miljöövervakningsförbund

Utveckla samarbetet med andra miljöövervakningsförbund om samverkan och nyttjande av varandras resurser för gemensamma ändamål, t.ex. Östra Sveriges Luftvårdsförbund, Mälarens Vattenvårdsförbund och andra.

Förbundet har även fortlöpande kontakt med andra vattenvårdsförbund, både inom och utanför tillrinningsområdet för Svealandskusten, för erfarenhetsutbyte och ev. projektsamordning och deltar i nätverksträffar som anordnas.

Huvudansvar: Presidiet, Kansliet, Beredningsgruppen samt Miljöanalysfunktionen.